

במדינות שונות ברחבי העולם מתמודדים עם בעיות הנוצרות כתוצאה משתייה בלתי אחראית של אלכוהול. ההתמודדות עם בעיות הנוצרות כתוצאה משתיית אלכוהול נעשית במספר מישורים ביניהם על ידי חקיקה, פעילויות חינוכיות, סדנאות ועוד.

1. המלצות לעניין כמות צריכת האלכוהול

במחקר שנערך בדצמבר 2003 שבו נערכה השוואה בינלאומית בנוגע לקווים המנחים לצריכת אלכוהול¹ נמצא כי במרבית המדינות קיימות המלצות של משרדי ממשלה ואו גופים רלוונטיים אחרים בדבר כמות צריכת אלכוהול המומלצת לנשים וגברים. להלן, מספר מדינות מרכזיות וההמלצות הניתנות בדבר אלכוהול. יודגש כי המלצות אלה אינן מחייבות והן נתונות לשיקול דעתם של צרכני האלכוהול.

מדינה	מקור	יחידה סטנדרטית	המלצות (ההמלצות מתייחסות ליחידה הסטנדרטית הנקובה)
אוסטרליה	המועצה הלאומית למחקר בנושאי בריאות ורפואה	10 גרם	מומלץ כי גברים לא יצרכו יותר מ-4 יחידות משקה ביום ויומיים בשבוע ימנעו מצריכת אלכוהול. נשים, לא תצרכנה יותר מ-2 יחידות משקה ביום ויומיים בשבוע תמנענה מצריכת אלכוהול. כמו כן, יש המלצות המתייחסות לאוכלוסיות שלא אמורות לצרוך כגון קטינים ונשים בהריון
דנמרק	המועצה הלאומית לבריאות	12 גרם	מומלץ כי גברים לא יצרכו יותר מ-21 יחידות בשבוע ונשים לא תצרכנה יותר מ-14 יחידות בשבוע. בנוסף, מומלץ כי ילדים מתחת לגיל 15 לא יצרכו כלל אלכוהול.
צרפת	משרד הבריאות, משפחה ואנשים עם מוגבלויות	12 גרם בירה 8 גרם יין	מומלץ כי גברים לא יצרכו יותר מ-5 יחידות ביום ונשים לא תצרכנה יותר מ-3 יחידות ליום.
הולנד	Stichting verantwoord alcoholgeburk	9.9 גרם	מומלץ כי יומיים בשבוע ימנעו צרכנים משתיית אלכוהול; וכי נשים בהריון תמנענה מצריכת אלכוהול.
ניו-זילנד	המועצה המייעצת לנושאי אלכוהול	10 גרם	מומלץ כי גברים לא יצרכו יותר מ-6 יחידות ליום ונשים לא תצרכנה יותר מ-4 יחידות ב"אירוע" אחד. גברים לא יצרכו יותר מ-21 יחידות בשבוע, ונשים לא תצרכנה יותר מ-14 יחידות בשבוע.

¹ ICAP – ICAP Report 14: International Drinking Guidelines. December 2003.
www.icap.org/publications/icap-reports.html. כניסה בתאריך 9 בדצמבר 2004.

מדינה	מקור	יחידה סטנדרטית	המלצות
שוויץ	המועצה השוויוצרתית הפדרלית לבעיות אלכוהול והמוסד השוויצרי למניעת בעיות בעקבות שתיית אלכוהול ושימוש בסמים	12-10 גרם	מומלץ לא לצרוך יותר מ-4 יחידות באירוע; ולא יותר מיחידה אחת בשעה.
בריטניה	משרד הבריאות	8 גרם	לנשים בהריון ו/או המנסות להיכנס להריון מומלץ לא לשתות יותר מ-1-2 יחידות בשבוע. חשוב עם זאת לציין כי משרד הבריאות מצא כי שתיית אלכוהול מתונה יכולה להועיל לבריאותם של גברים מעל גיל 40 ולנשים בגיל הבלות.
ארה"ב	משרד החקלאות ומשרד הבריאות ומשאבי אנוש	14 גרם	לנשים בהריון מומלץ לא לצרוך אלכוהול; יש להימנע משתייה לפני ובמהלך נסיעה; יש לצרוך אלכוהול בליווי מזון על מנת להאט את ספיגתו בדם.

2. תוכניות להכשרת מגישי אלכוהול להגשה אחראית

2.1 ארה"ב²

המדינות השונות אימצו מדיניות בנוגע להגבלת הנגישות לאלכוהול במטרה להפחית את הבעיות הקשורות לאלכוהול כגון: אלימות, תאונות דרכים, הגשה אסורה של אלכוהול לקטינים ועוד. מדיניות זו באה לידי ביטוי בין היתר: בחקיקה, תוכניות הכשרה למגישי אלכוהול, תוכניות חינוכיות, תשדירי שירות לציבור הרחב.

תוכניות להכשרת מגישי אלכוהול מטרתן לחנך מגישי אלכוהול (ברמנים), מלצרים, קופאים בחנויות ומנהלים של בתי עסק המוכרים אלכוהול למתן שירות אחראי בהגשת אלכוהול כפי שיפורט בהמשך.

חשוב לציין כי על פי החקיקה בארה"ב, באשר לתוכניות ההכשרה למגישי אלכוהול, ההצטרפות לתוכניות הללו יכולה להיעשות בשתי דרכים:

1. על בסיס וולונטרי – במקרה זה, מוענקות מספר הקלות לבעלי עסקים אשר יוכיחו כי עובדיהם סיימו קורס להכשרת מגישי אלכוהול. ההקלות יכולות לכלול הפחתה בדמי ביטוח המשולמים על ידי בעל העסק שמטרתם לבטח את בעל העסק מפני אחריותו לאירוע ביטוחי שנגרם בעקבות הגשת משקאות אלכוהוליים על ידו, או הפחתה בקנסות הניתנים כתוצאה מהגשת לא אחראית של אלכוהול על ידי עובדיו. בין המדינות שבהן קיימת האפשרות להצטרפות על בסיס וולונטרי: ניו-המפשייר; מישיגן; אלבמה; פלורידה וטקסס.

² <http://www.epi.umn/alcohol/pdf/chrtbook.pdf>. כניסה בתאריך 8 בדצמבר 2004.

2. על פי חקיקה המחייבת מעבר תוכניות הכשרה כתנאי לקבלת רישוי העסק. בין המדינות שבהן קיימת חקיקה מחייבת ניתן למנות את: ניו-ג'רזי; וושינגטון; טנסי; ניו-מקסיקו.

באוניברסיטת מינסוטה במסגרת "התוכנית לחקר מגפת האלכוהול" נבחנו מחקרים המתייחסים לנושא תוכניות ההכשרה למגישי אלכוהול נמצא כי מבחינת יישום התוכניות למגישי אלכוהול או מוכריו, המגישים והמוכרים שהוכשרו בתוכניות הפגינו התנהגות אחראית. כך, הם הציעו ללקוחות משקאות שאינם אלכוהוליים, מזון והאטו את מכירת או הגשת כמות האלכוהול. בנוסף נמצא כי בדמם של הלקוחות היו רמות האלכוהול נמוכות ביחס לבדיקות שנערכו במקומות בהם לא השתתפו מגישי האלכוהול בתוכניות. בנוסף, נמצא כי מספר תאונות הדרכים קטן. לעומת זאת, נמצאו מחקרים שהראו כי קיימת השפעה מועטה אם בכלל לתוכניות ההכשרה האמורות. השוני בין ממצאי המחקרים נובע ממספר סיבות ביניהן: הבדלים באיכות תוכניות ההכשרה ומידת השתתפותם של בעל העסק ומנהל העסק בתוכניות. כך, מספר חוקרים מצאו כי ההכשרה והמעורבות הפעילה של מנהלים היא חיונית להצלחת מדיניות מגישי ומוכרי אלכוהול.

2.2 תוכניות להכשרת מגישי אלכוהול להגשה אחראית במדינות שונות (פרט לארה"ב)³

במדינות שונות פותחו תוכניות להכשרת מגישי אלכוהול להגשה אחראית. התוכניות הללו יושמו במימון המגזר הציבורי וגורמים פרטיים.

במספר מדינות כגון ניו-זילנד, מלטה, הולנד, בריטניה וסקוטלנד, מימון התוכניות נעשה על ידי המגזר הציבורי. מטרתן של התוכניות היא לחנך את מגישי האלכוהול ואת שומרי הסף בברים ובמועדונים לגבי אחריותם החוקית והחברתית בהגשת אלכוהול, כמו גם דרכי התערבות יעילות בעת התרחשויות יומיומית של צריכת אלכוהול מרובה. התוכניות הללו מתגוונות ממדינה למדינה.

בנוסף, קיימים גורמים פרטיים המממנים תוכניות דומות כך לדוגמא על ידי חברות המייצרות אלכוהול. בברזיל, יצרנית אלכוהול בשם Diageo מממנת את התוכנית למוזגים, אשרמכשירה צעירים מובטלים לעבודה כמגישי אלכוהול בצורה אחראית. חברת Coors בארה"ב תומכת בתוכנית BARS-Being an Alcohol Responsible Server, התוכנית מבוססת על מתן תמריצים כלכליים למגישים אלכוהול בבתי עסק ומטרתה הפחתת מספר הקטינים הצורכים אלכוהול בעסקים מורשים.

³ ICAP – ICAP Reports 12: Violence and Licensed Premises, November 2002.
www.icap.org/publications/icap_reports.html כניסה בתאריך 9 בדצמבר 2004

3. תוכנית הפעולה בנושא אלכוהול 2000-2005, של ארגון הבריאות העולמי⁴

בתוכנית הפעולה בנושא אלכוהול 2000-2005 של ארגון הבריאות העולמי קיימת התייחסות ספציפית לאחריותם של תעשיית האלכוהול ובעלי העסקים המגישים אלכוהול. על פי התוכנית, עד לשנת 2005, כל מדינות אירופה חייבות להבטיח:

1. הפחתה במספר האירועים הבעייתיים הקשורים בצריכה מוגברת של אלכוהול בבתי עסק;
2. הפחתת מספר בני האדם שצרכו צריכה מוגברת של אלכוהול העוזבים בתי עסק בעלי רשיון המגישים אלכוהול ומעורבים באירועים אלימים, תאונות ועוד;
3. יישום של אמצעים מתאימים אשר יגבילו את גישתם של צעירים לאלכוהול. תוצאות אלה יושגו בין היתר על ידי הפעולות המומלצות הבאות:
 1. ביצוע הערכה של השפעת צריכת האלכוהול על בריאותם של הצרכנים;
 2. אימוץ תוכניות שמטרתן הגברת מודעות ואחריות אישית, אתית וחוקית של מגישי אלכוהול על ידי תוכניות להכשרתם;
 3. הכנת טיוטות חקיקה אשר על פיהן אנשים המגישים אלכוהול בצורה לא אחראית יחשבו כאחראיים לתוצאות הצריכה המוגברת של הלקוחות;
 4. במקום בו קיימת חקיקה המתייחסת להגבלת צריכה מוגברת של אלכוהול, תעשנה פעולות שמטרתן הבטחת אכיפה קפדנית.

4. חובת סגירת בתי עסק לממכר אלכוהול בשעות הלילה⁵

1. בבריטניה, השעות בהן מותר למכור אלכוהול, וכן לצרוך אותו בשטח בית העסק הן בין 11:30 בבוקר עד 23:00 בלילה (בימי ראשון ובחגים חלים כללים שונים).⁶
2. בוונקובר, קנדה, חלה חובת סגירה של בתי עסק המגישים אלכוהול בשעה 23:00, אם הם נמצאים במרחק של 200 רגל (כ-70-60 מטרים) מאזורי מגורים.⁷
3. בארה"ב אין כל חקיקה פדרלית גורפת באשר לרישוי בתי-עסק הסוחרים באלכוהול. הגבלות נקבעות על ידי המדינות עצמן. מדינת מסצ'וסטס לדוגמה, מטילה מגבלות על שעות פתיחת בית-העסק בהתאם לסוג הרשיון שניתן. ככלל, שעות הפעילות המותרות הן בין 11:00 בבוקר לבין 23:00 בלילה. במקרים מיוחדים ניתן לקבל הארכה לשעות פתיחה החל מ-08:00 בבוקר, ושעות סגירה עד 02:00 לפנות בוקר. בכל מקרה לא תותר מכירת משקאות אלכוהוליים בין 02:00 לפנות בוקר ל-08:00 בבוקר.⁸

⁴ <http://www.euro.who.int/document/E67946.pdf>. European Alcohol Action Plan 2000-2005. כניסה בתאריך 19 בדצמבר 2004.

⁵ בן-ששון פרוסטנברג, שירה. התמודדות עם תאונות דרכים בקרב צעירים-סקירה השוואתית. מרכז המחקר והמידע של הכנסת. הוגש לחה"כ ענת מאור. 2 באוקטובר 2002.

⁶ licensing act 1964 (מתאריך 6 באוקטובר 2002)

⁷ <http://www.city.vancouver.bc.ca/engsvcs/streets/admin/cafelg.htm> (מתאריך 30 בספטמבר 2002)

⁸ <http://www.marestaurantassoc.org/abccreg.sht>

(מתאריך 3 באוקטובר 2002) ml#Hours%20of%20Operation

מקורות

ICAP – ICAP Report 14: International Drinking Guidelines. December 2003.
www.icap.org/publications/icap-reports.html. כניסה בתאריך 9 בדצמבר 2004.

<http://www.epi.umn/alcohol/pdf/chrtbook.pdf>. כניסה בתאריך 8 בדצמבר 2004.

ICAP – ICAP Reports 12: Violence and Licensed Premises, November 2002.
www.icap.org/publications/icap_reports.html 2004 כניסה בתאריך 9 בדצמבר

<http://www.euro.who.int/document/E67946.pdf>. European Alcohol Action Plan 2000-2005. כניסה בתאריך 19 בדצמבר 2004.

בן-ששון פרוסטנברג, שירה. **התמודדות עם תאונות דרכים בקרב צעירים-סקירה השוואתית.**
מרכז המחקר והמידע של הכנסת. הוגש לחה"כ ענת מאור. 2 באוקטובר 2002.

6/12/04

הכנסת

Member of Knesset
Inbal Gavriely

חברת הכנסת
ענבל גבריאלי

ירושלים, כ"ג כסלו, תשס"ה
6 דצמבר, 2004

לכבוד
מרכז מחקר ומידע
כאן

שלום רב,

הנדון: הכנת מסמך

אבקש להכין עבורי מסמך אודות: הגבלת מכירת אלכוהול ללקוחות בברים ומסעדות.

ברצוני לדעת:

האם קיימת חקיקה באירופה קנדה או ארה"ב, המגבילה את כמות האלכוהול שניתן למכור ללקוח בבר או במסעדה?

במידה וקיימת חקיקה, אבקש להתעדכן באיסורים ובהגבלות שמטילים החוקים.

כמו כן, על מי מוטלת חובת האכיפה ומהו סעיף העונשין.

בברכה,
ח"כ ענבל גבריאלי

טל: 8264272-050

liquor

אירופה למחנה האלכוהול

ISPA

Eurocare - ארכיון האם של (אס/אז) למניעת אלכוהוליזם באירופה
CEARC - ארכיון האם של מוסדות המחקר בתחום האלכוהול באירופה
<http://www.isa.org.uk>

משכן הכנסת, ירושלים 91950 טל' 02-6753443 פקס' 02-6496406

E-mail: gavrieli@knesset.gov.il

6/12/04

- limitation of selling alcohol.
- regulation
- legislation
- policy ^ alcohol selling quantity

http://www.epi.umn.edu/alcohol/pdf/chrtbook.pdf

1. liability for alcohol related injuries
2. regulation of alcohol distribution.

- USA
3. server training programs
 4. alcohol service violation

~~19, 18, 15, 18~~
~~22, 21, 20~~
~~24, 23, 30~~

ICAP - International Center for Alcohol Policies

drinking guidelines

WHO

אולסטריג
 קאמק
 קאפא
 קאמק
 מ-קאמק
 אולע
 סטרינג
 אקא

054-6-777-960
 6760091